

การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถ
ในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและ
ภูมิปัญญาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*

DEVELOPING LEARNING MODELS TO PROMOTE CREATIVE THINKING
ABILITIES TOGETHER WITH THE LEARNING SET ON THAI CULTURE,
TRADITIONS AND WISDOM FOR GRADE 6 STUDENTS

เทพนารี เจริญศรี*

Thepnaee Charoensri*

โรงเรียนเทศบาล 4 (บ้านแหลมทราย) จังหวัดสงขลา

Tesaban 4 School (Ban Laem Sai), Songkhla Province, Thailand

*Corresponding Author E-mail: tapenaree@gmail.com

บทคัดย่อ

การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาและหาประสิทธิภาพรูปแบบการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล 4 กลุ่มตัวอย่าง 27 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสนทนากลุ่ม รูปแบบการเรียนรู้ ชุดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ และแบบสำรวจความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าทีและวิเคราะห์เนื้อหา แล้วนำเสนอแบบพรรณนาความ

ผลการศึกษาพบว่า

1. นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องเห็นว่ารูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ควรใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายชัดเจน มีรูปภาพประกอบ มีเนื้อหาที่ให้ความรู้ด้านวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย และนักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

* Received February 1, 2024; Revised September 25, 2024; Accepted September 26, 2024

2. รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 83.94/81.90

3. รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 84.65/82.23 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

4. การประเมินผลและปรับปรุงรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้านความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับดี ความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์, ประเพณีวัฒนธรรม, ภูมิปัญญาไทย

ABSTRACT

The development of learning models to promote creative thinking ability, along with learning sets on Thai culture, traditions, and wisdom for grade 6 students, aimed to study basic information for developing and finding the efficiency of learning models to promote creative thinking ability, along with learning sets on Thai culture, traditions and wisdom for grade 6 students at Tesaban 4 School. The sample group comprised 27 people. The research tools included questionnaires, interviews, focus groups, learning models, learning sets, achievement tests, creative thinking ability tests, and satisfaction surveys. Data were analyzed using percentages, means, and standard deviations. Hypotheses were tested using t-tests and content analysis. The results were presented in a descriptive format.

The results of the study found that:

1. Students and stakeholders believed that learning models to promote creative thinking ability should use easy-to-understand language, include illustrations, and provide knowledge about Thai culture, traditions, and wisdom. Consequently, students can apply it in their daily life.

2. The learning models designed to promote creative thinking, with learning sets on Thai culture, traditions, and wisdom for grade 6 students, demonstrated remarkable effectiveness, scoring 83.94/81.90.

3. The learning models to promote creative thinking ability, with learning sets on Thai culture, traditions, and wisdom for Grade 6 students, proved to be highly efficient, scoring 84.65/82.23, surpassing the specified criteria. Students showed significant improvement in academic achievement after learning, with statistical significance at the .01 level.

4. Evaluation and improvement of learning models to promote creative thinking ability, with learning sets on Thai culture, traditions, and wisdom for Grade 6 students, showed that overall, the Creative Thinking Ability was at a good level, and overall satisfaction was at a high level.

Keywords: Promote creative thinking abilities, Tradition culture, Thai wisdom

บทนำ

ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย เป็นหน่วยการเรียนรู้ที่สำคัญ ที่เน้นให้เห็นความสำคัญของมรดกตกทอดที่มีคุณค่ายิ่ง มีประวัติอันยาวนานที่บ่งบอกความเป็นไทย ซึ่งเป็นผู้ก่อกำเนิด ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ที่รุ่งเรืองของชาติไทยในแต่ละยุคสมัย โดยมีวิวัฒนาการและ พัฒนาการมาโดยลำดับ ซึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) ก็ให้ความสำคัญ ต่อคุณค่าวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยมากขึ้น รัฐตระหนักว่าวัฒนธรรมมีระบบคุณค่า ระบบ ภูมิปัญญา และระบบอุดมการณ์ที่จะสร้างความเข้มแข็งเพื่อให้ชุมชนสามารถดำรงอยู่ได้ด้วย ตนเอง ทั้งนี้เนื่องจากชุมชนใดมีวัฒนธรรม ชุมชนนั้นย่อมเกิดการเรียนรู้และการถ่ายทอดภูมิ ปัญญาของชุมชน นอกจากนี้ ยังปรากฏคุณค่าด้านเศรษฐกิจและสังคมอันเกิดจากการสร้าง ในชุมชน มีการรวมกลุ่มกันทำงาน จนเกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีในชุมชนบางอาชีพมีคุณค่าทาง ศิลปกรรมที่สร้างความรู้สึกด้านสุนทรียภาพจนเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ถึงแม้ปัจจุบันจะมีการ ให้ความสนใจในภูมิปัญญาไทยมากขึ้น แต่ก็เหมือนเป็นกระแสความนิยมที่สร้างมาในสังคม ยังไม่ได้เป็นการแก้ปัญหาที่สาเหตุอย่างแท้จริง ทั้งนี้เพราะสภาพเศรษฐกิจและสังคมของ ประเทศ มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีก้าวไปอย่างไม่หยุดยั้ง สังคมไทยเป็นสังคมเปิดมากขึ้นส่งผลให้มีการหลั่งไหลทางวัฒนธรรมของตะวันตก ทำให้หลงลืม คุณค่าของภูมิปัญญาไทย อีกทั้งสถาบันการศึกษาทุกระดับตั้งแต่อนุบาลจนถึงมหาวิทยาลัยเป็น การสร้างความอ่อนแอทางสติปัญญา หรือสร้างคนที่พิการทางปัญญาและทำลายศักยภาพ ในการเรียนรู้ เราสร้างคนที่ขาดความรู้ไม่จริง คิดไม่เป็น ทำอะไรไม่เป็น ขาดความรู้ความสามารถ ในการสร้างความรู้ (พรชัย ภาพันท์, 2547) ทำให้ทรัพยากรมนุษย์ถูกปิดกั้น การพัฒนาความสามารถ ภูมิปัญญาของชาติไม่ได้ถูกนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ สังคมศึกษาเป็นวิชาที่สามารถเสริมสร้าง

ความเข้มแข็งของภูมิปัญญาพร้อม ๆ กับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้รู้จักคิด นำภูมิปัญญาที่มีอยู่ในแต่ละท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ให้เกิดคุณค่ามากที่สุด ทั้งนี้เพราะวิชาสังคมศึกษามีลักษณะพิเศษที่แตกต่างจากวิชาอื่น คือ เป็นวิชาที่ช่วยอบรมกล่อมเกลাজิตใจจนมนุษย์ให้มีจิตเมตตา มีวิจารณ์ญาณที่ดี มีความรู้คู่คุณธรรม ตลอดจนมีความรับผิดชอบต่อมวลมนุษยชาติ อีกทั้งยังพัฒนาความสามารถในการคิดและตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาและสรุปเรื่องราวต่าง ๆ ได้ (ตามราผลัตถุระ, 2553)

วิธีสอนที่สามารถช่วยให้นักเรียนรู้จักคิดอย่างมีเหตุผล มีความสามารถในการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น รวมถึงสามารถค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง วิธีหนึ่งคือ การสอนแบบบันได 5 ขั้น อันเป็นวิธีการสอนที่ฝึกให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น มีความสามารถในการแยกแยะข้อมูลจากสภาพปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และยังเป็นวิธีที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ฉะนั้นเพื่อให้การจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการฝึกทักษะการคิดควบคู่กับการเรียนเนื้อหาวิชาน่าจะเป็นวิธีการที่เหมาะสมสำหรับการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบัน และถ้าหากผู้สอนได้กระทำอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยมีการวางระบบการจัดการเรียนรู้ที่ดีก็จะสามารถพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน และยังส่งผลเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย เรียนรู้อย่างต่อเนื่องและเรียนรู้ที่มีความสุขในโลกของสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และเป้าหมายของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมอีกด้วย จึงได้ศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา ด้วยขั้นตอนการสอนแบบบันได 5 ขั้น ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการคิดสร้างสรรค์ อีกทั้งจากคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา โรงเรียนเทศบาล 4 (บ้านแหลมทราย) ในหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย ตั้งแต่ปีการศึกษา 2563-2564 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาพรวมเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด คือ ร้อยละ 70 โดยในปีการศึกษา 2563 และปีการศึกษา 2564 ได้คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 61.40 และร้อยละ 60.88 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา รายวิชาสังคมศึกษา ปีการศึกษา 2563-2564 (งานวัดและประเมินผล โรงเรียนเทศบาล 4 (บ้านแหลมทราย), 2564) พบว่า มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยร้อยละ 55.70 และ 56.14 ตามลำดับ ซึ่งมีคะแนนอยู่ในเกณฑ์ต่ำ จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนตั้งไว้ รวมทั้งความสามารถด้านการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนอยู่ในระดับที่จะต้องปรับปรุง ทั้งนี้ผู้สอนมักจะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับสูง ข้อสอบที่วัดความสามารถก็มักจะอยู่ในระดับความจำ และความเข้าใจ ไม่มีเทคนิควิธีสอนและแบบทดสอบที่พัฒนาความสามารถทางด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ซึ่งเป็นทักษะ

ที่มีความสำคัญ ช่วยให้ผู้เรียนสามารถตัดสินใจเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากประสบการณ์ตรงในการสอนวิชาสังคมศึกษา และเพื่อนครูสายชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล 4 (บ้านแหลมทราย) พบว่า การจัดการเรียนการสอนวิชา สังคมศึกษา ถึงแม้จะมีเนื้อหาหนัก แต่หากมีการจัดเตรียมการสอนมาอย่างดี นักเรียนมีส่วนร่วม ในการเรียนการสอน เกิดความรู้สึกว่าไม่โดนบังคับแต่เกิดจากความต้องการเรียนรู้ของตัว นักเรียนเอง จะส่งผลให้นักเรียนมีความสนใจ ใส่ใจในการเรียนมากยิ่งขึ้น การจัดการเรียนรู้ แบบบันได 5 ขั้น ก็เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่นักเรียนจะมีส่วนร่วมในขั้นตอน การเรียนรู้ทุกขั้นตอน เน้นกระบวนการค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง ฝึกกระบวนการคิดอย่าง เป็นระบบและมีเหตุผล เพื่อหาคำตอบที่ถูกต้อง ครูจะเป็นเพียงผู้คอยชี้แนะทางให้อยู่ใน เนื้อหาที่ต้องการเท่านั้น ตั้งแต่การนำเสนอปัญหา การพิจารณาปัญหา การวางแผน ลงมือ ปฏิบัติงาน รวบรวมวิเคราะห์ และเสนอผลงาน

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้ศึกษาแนวทางการพัฒนารูปแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ การจัดทำ สื่อและนวัตกรรมที่หลากหลาย พบว่า ชุดการเรียนรู้เป็นสื่อประสม ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้ สอดคล้องกับเนื้อหาสาระตามจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้เด็กฝึกฝนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยกำหนด จุดมุ่งหมายของการเรียนไว้อย่างชัดเจน ซึ่งประกอบด้วยคู่มือครู เนื้อหา กิจกรรม สื่อการเรียน และแบบทดสอบ สอดคล้องกับแนวความคิดของไกรฤกษ์ พลพา กล่าวไว้ว่า ชุดการ เรียนรู้หมายถึง สื่อการสอนที่ครูผู้สอนสร้างขึ้นเพื่อนำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนให้ สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาตามจุดประสงค์การเรียนรู้ของหลักสูตร ซึ่งประกอบไปด้วย ชื่อกิจกรรม คู่มือการปฏิบัติกิจกรรม เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ และแบบประเมินผล เพื่อเป็นเครื่องมือให้นักเรียนได้ศึกษา และปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง เพื่อช่วยให้นักเรียนมีการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ สามารถทำกิจกรรมแบบรายบุคคล หรือทำกิจกรรมแบบ กลุ่ม โดยครูเป็นผู้คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด (ไกรฤกษ์ พลพา, 2551) และจากการศึกษางานวิจัยของนักการศึกษาหลายท่าน อาทิ (กัญฐาภรณ์ พานเงิน, 2559) (ชนันพัฒน์ วรรณวิจิตร, 2559) (พัชรพร ธนะขว้าง, 2559) (นารีน กสิคุณ, 2559) (วานิช ธรรมวัตร, 2559) จากผลการวิจัยพบว่า การเรียนรู้ด้วยชุดการ เรียนรู้มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ด้วยสภาพปัญหาและเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นวิธีที่คาดว่าจะสามารถช่วยให้ผลการเรียนรู้ที่ต่ำในเรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย มีผลการ เรียนรู้สูงขึ้นตามเกณฑ์ที่ได้มาตรฐาน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น รวมทั้งนักเรียน มีทักษะการคิดสร้างสรรค์ อีกทั้งให้ผู้เรียนเกิด ความเข้าใจรักและหวงแหนในภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. พัฒนาและหาประสิทธิภาพรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
3. ทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
4. ประเมินผลและปรับปรุงรูปแบบการเรียนรู้ ด้านความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ และความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research: R₁): การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1.1 แหล่งข้อมูล/กลุ่มเป้าหมาย

1.1.1 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ 1) วิเคราะห์นโยบาย จุดมุ่งหมายพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 2) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) 3) หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 4) เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ร่วมกับชุดการเรียนรู้

1.1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ

1) การศึกษาความต้องการของนักเรียนสำหรับใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล 4 (บ้านแหลมทราย) สังกัดเทศบาลนครสงขลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 30 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2) การศึกษาความคิดเห็นในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล 4 (บ้านแหลมทราย) จำนวน 2 คน ครูผู้สอนสายชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน

5 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 5 คน รวม 17 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.2 เนื้อหา

1.2.1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

1.2.2 วิเคราะห์ข้อมูลความต้องการและการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

1.3 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564

1.4 เครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในระยะที่ 1 ประกอบด้วย 1) แบบสอบถาม 2) แบบสัมภาษณ์ และ 3) แบบสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development: D₁): การพัฒนาและหาประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2.1 แหล่งข้อมูล/ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1.1 ร่างรูปแบบและตรวจสอบคุณภาพร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

2.1.2 สร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือประกอบการใช้รูปแบบการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

2.1.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทดลอง

1) ประชากรที่ใช้ในการทดลองใช้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนเทศบาล 4 (บ้านแหลมทราย)

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองใช้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนเทศบาล 4 (บ้านแหลมทราย) ที่ใช้ในการทดลอง 3 ครั้ง คือ (1) แบบเดี่ยว จำนวน 3 คน (2) แบบกลุ่มเล็ก จำนวน 9 คน และ (3) ภาคสนาม จำนวน 30 คน

2.2 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

2.3 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย คือ ใช้ระยะเวลาในการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 9 สัปดาห์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565

2.4 เครื่องมือในการใช้รูปแบบการเรียนรู้ ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research: R₂): การทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล 4 (บ้านแหลมทราย) สังกัดเทศบาลนครสงขลา ที่กำลังศึกษาวิชาสังคมศึกษา ส16101 อยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 84 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 โรงเรียนเทศบาล 4 (บ้านแหลมทราย) สังกัดเทศบาลนครสงขลา จำนวน 1 ห้องเรียน ที่กำลังศึกษาวิชาสังคมศึกษา ส16101 อยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวนนักเรียนทั้งหมด 27 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

3.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ตัวแปรอิสระ คือ การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.3 เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เนื้อหากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) จากการวิเคราะห์เนื้อหาวิชาสังคมศึกษา รหัส ส16101 เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย โดยทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โดยใช้เวลาเรียนในช่วงโมงเรียนตามปกติ

3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน **ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (Development: D₂):** การประเมินผลและปรับปรุงชุดการเรียนรู้ ด้านความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ และความพึงพอใจของนักเรียนต่อรูปแบบการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล 4 (บ้านแหลมทราย) สังกัดเทศบาลนครสงขลา ที่กำลังศึกษาวิชาสังคมศึกษา ส16101 อยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 84 คน

4.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 โรงเรียนเทศบาล 4 (บ้านแหลมทราย) สังกัดเทศบาลนครสงขลา จำนวน 1 ห้องเรียน ที่กำลังศึกษาวิชาสังคมศึกษา ส16101 อยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวนนักเรียนทั้งหมด 27 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

4.2 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ 1) ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ และ 2) ความพึงพอใจ

4.3 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565

4.4 เครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบประเมินความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ และ 2) แบบสอบถามความพึงพอใจ

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การวิจัย (Research): การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 2) การพัฒนา (Development): การพัฒนาและหาประสิทธิภาพของรูปแบบ 3) การวิจัย (Research): การทดลองใช้รูปแบบ และ 4) การพัฒนา (Development): การประเมินผลและปรับปรุงรูปแบบด้านความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องเห็นว่ารูปแบบการเรียนรู้และชุดการเรียนรู้ ควรใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายชัดเจน มีรูปภาพ มีภาพการ์ตูนประกอบ สีสดใสสวยงามและมีเนื้อหาที่ให้ความรู้ด้านวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย เป็นเนื้อหาที่นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ หรือสามารถนำความรู้ไปใช้ในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเน้นกระบวนการคิด มีการวัดและประเมินผลครอบคลุมด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ และเจตคติโดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย

2. รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80-1.00 ค่าประสิทธิภาพแบบรายบุคคล (Individual Tryout) เท่ากับ 71.63/71.11 ค่าประสิทธิภาพแบบกลุ่มย่อย (Small Group Tryout) เท่ากับ 77.28/76.30 และค่าประสิทธิภาพแบบภาคสนาม (Field Tryout) เท่ากับ 83.94/81.90

3. รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ คือ E_1/E_2 เท่ากับ 84.65/82.23 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ E_1/E_2 เท่ากับ 80/80 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	ร้อยละ
คะแนนกิจกรรมระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนในชุดการเรียนรู้ ทั้ง 8 ชุด (E_1)	27	336	285.07	0.63	84.84
คะแนนการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (E_2)	27	30	25.15	3.37	83.83

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทำกิจกรรมระหว่างเรียนด้วยรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้ง 8 ชุด และการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยรวมจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนในชุดการเรียนรู้ ทั้ง 8 ชุด 285.07 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 84.84 และผลจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยจาก การทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน 25.15 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 83.83

การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยรวม พบว่า มีคะแนนเฉลี่ย 25.15 คิดเป็นร้อยละ 83.83 และผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถ ในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สรุปผลการวิเคราะห์

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	t-test	Sig.
ก่อนเรียน	27 คน	30	11.33	3.37		
หลังเรียน	27 คน	30	25.15	3.85	42.529**	.000

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 พบว่า คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับ ชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01

4. การประเมินผลและปรับปรุงรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิด สร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

4.1 ด้านความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ผลการประเมินพฤติกรรมโดย ภาพรวม อยู่ในระดับดี สรุปผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการคิดสร้างสรรค์ ระหว่าง ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนนักเรียนกลุ่ม ตัวอย่าง (n)	คะแนนเฉลี่ยความสามารถ ด้านการคิดสร้างสรรค์ ก่อนเรียน (20)			คะแนนเฉลี่ยความสามารถ ด้านการคิดสร้างสรรค์ หลังเรียน (20)			t
	\bar{X}	S.D.	ระดับการคิด	\bar{X}	S.D.	ระดับการคิด	
	27	8.44	2.40	ปานกลาง	16.70	2.25	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($\alpha .01$, df 26 = .000)

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบทดสอบความสามารถด้านการคิด สร้างสรรค์ ก่อนได้รับการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิด สร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 8.44 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 42.20 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 16.70 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 83.50 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

4.2 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริม ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิ ปัญญาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

4.3 ผลจากการนำไปใช้ได้ทำการปรับปรุงการพิมพ์สะกดคำให้ถูกต้อง ชัดเจน มีภาพประกอบเนื้อหามากขึ้น ปรับปรุงให้เนื้อหา มีความกระชับมากยิ่งขึ้น ปรับปรุงระยะเวลา ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับเนื้อหามากยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสามารถนำไปสู่การอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการศึกษาเอกสารด้านการศึกษานโยบายการศึกษา ได้แก่ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย ศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและความต้องการในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย จากนักเรียนและผู้เกี่ยวข้องในการสร้างและพัฒนารูปแบบ พบว่า รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย เป็นการนำแนวคิดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น ซึ่งเป็นระบบการศึกษาที่พัฒนาคนอย่างบูรณาการและให้มนุษย์เป็นองค์รวมที่พัฒนาอย่างมีดุลยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของประยูรช ไทยธานี กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น (Big Five Learning) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่อาศัยทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) เชื่อว่าการเรียนรู้เป็นเรื่องเฉพาะตัว การตีความหมายของความรู้เป็นไปตามประสบการณ์เดิม ความเชื่อ ความสนใจ ภูมิหลัง ฯลฯ การสร้างความรู้เป็นกระบวนการทั้งทางปัญญาและสังคม และอีกทฤษฎีหนึ่งคือ ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน (Constructionism) ที่เชื่อว่าการเรียนรู้ที่เกิดจากการสร้างพลังความรู้ในตนเองและด้วยตนเองของผู้เรียน หากผู้เรียนได้มีโอกาสสร้างความคิดและนำความคิดของตนไปสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยอาศัยสื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสม จะทำให้ความคิดนั้นออกมาเป็นรูปธรรมชัดเจนเมื่อผู้เรียนสามารถสร้างสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นมา ก็หมายถึงการสร้างความรู้ขึ้นในตนเองนั่นเอง (ประยูรช ไทยธานี, 2556) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเกษรอุบล ปักสมัย การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง พระพุทธศาสนาจักร สหพันธันักบุญและชีวิตนินทร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 (ภาคภาษาอังกฤษ) โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 STEPs ผลการวิจัยพบว่า หลังจากที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 (ภาคภาษาอังกฤษ) เรียนวิชาวิชาสังคมศึกษา เรื่อง พระพุทธศาสนาจักร สหพันธันักบุญและชีวิตนินทร โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 STEPs นักเรียนมีการพัฒนาโดยมีค่าเฉลี่ยก่อนเรียน 6.77 ค่าเฉลี่ยหลังเรียน 12.04 ค่าเฉลี่ยของการพัฒนา 5.27 ค่าเฉลี่ยร้อยละ 77.84 ของคะแนนก่อนเรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคลพบว่า นักเรียน จำนวน 18 คน ที่มีคะแนนเกินร้อยละ 50 และนักเรียน จำนวน 8 คน ที่มีคะแนนต่ำกว่า ร้อยละ 50 และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

มาตรา 22 ที่ว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ซึ่งมีความสอดคล้องกับการจัดทำชุดการเรียนรู้ที่ได้ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายชัดเจน มีความเหมาะสมกับผู้เรียน มีรูปภาพประกอบ สีสดใสสวยงามและมีเนื้อหาที่สอดคล้องเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน มีหัวข้อเรื่อง จุดประสงค์ เนื้อหาสาระและกิจกรรม เพื่อจะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด (เกษรอุบล ปักสมัย, 2560) สอดคล้องกับแนวความคิดของของธัญสินี เล่าสั้ม กล่าวถึงประโยชน์ของชุดการเรียนรู้ว่าช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้สอนคำนึงถึงนักเรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมนั้น ๆ อย่างไม่เบื่อหน่ายและไม่ทอดทิ้งต่อการเรียน อีกทั้งยังเป็นการช่วยฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้นักเรียนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (ธัญสินี เล่าสั้ม, 2562)

2. ผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่พัฒนาขึ้นมาหาประสิทธิภาพ ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพแบบรายบุคคล (Individual Tryout) เท่ากับ 71.63/71.11 ประสิทธิภาพแบบกลุ่มย่อย (Small Group Tryout) เท่ากับ 77.28/76.30 และประสิทธิภาพแบบภาคสนาม (Field Tryout) เท่ากับ 83.94/81.90 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ได้กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนมีความสนใจและได้ปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่ม ทำงานร่วมกันเป็นทีม คละตามความสามารถทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรม มีการยกย่องชมเชย ผลการปฏิบัติกิจกรรมผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะอย่างมีขั้นตอน จึงทำให้รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความน่าสนใจและกระตุ้นให้นักเรียนอยากรู้อยากเรียน มีความกระตือรือร้นและสนใจ การปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม สอดคล้องกับสอดคล้องกับธัญสินี เล่าสั้ม ที่กล่าวถึง ประโยชน์ของชุดการเรียนรู้ว่าช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้สอนคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมนั้น ๆ อย่างไม่เบื่อหน่ายและไม่ทอดทิ้งต่อการเรียน อีกทั้งยังเป็นการช่วยฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้ผู้เรียนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (ธัญสินี เล่าสั้ม, 2562) และสอดคล้องกับแนวความคิดของบุญเกื้อ ควรหาเวช ที่กล่าวถึงประโยชน์ของชุดการเรียนรู้ว่าเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้แบบรายบุคคล ผู้เรียนเรียนได้ตามความสามารถ ความสนใจตามเวลา และโอกาสที่เหมาะสมของแต่ละบุคคล ช่วยในการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพราะผู้เรียนสามารถนำเอาชุดการเรียนรู้ ไปใช้ได้ทุกสถานที่และทุกเวลา ช่วยลดภาระและช่วยสร้างความ

พร้อมและความมั่นใจให้แก่ครู เนื่องจากว่าชุดการเรียนรู้ผลิตไว้เป็นหมวดหมู่ สามารถนำไปใช้ได้ทันที ช่วยให้ครูวัดผลผู้เรียนได้ตรงตามความมุ่งหมาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบต่อนตนเองและสังคม ช่วยให้ผู้เรียนจำนวนมากได้รับความรู้แนวเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นผลงานทางด้านวิชาการที่ครูผู้สอนสามารถจัดเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างละเอียดและสอดคล้องกับสภาพการสอนจริงในห้องเรียน และเป็นผลงานทางด้านวิชาการที่ช่วยให้ครูผู้สอนสามารถใช้เป็นคู่มือการสอนได้เป็นอย่างดี (บุญเกื้อ ควรหาเวช, 2553)

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 84.65/83.83 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในการสร้างรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้จัดทำอย่างมีระบบโดยได้ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คู่มือครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ศึกษาทฤษฎีและการสร้างรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย ทำให้ได้รูปแบบการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้และได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูผู้สอนสายชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้ปกครองนักเรียน และสอบถามความต้องการของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 (บ้านแหลมทราย) สังกัดเทศบาลนครสงขลา พบว่ารูปแบบที่ต้องการควรประกอบด้วย คู่มือครู ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย สาระ/มาตรฐานการเรียนรู้ สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด จุดประสงค์การเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เนื้อหาสาระการเรียนรู้ การบูรณาการแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร บันทึกลับังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และภาคผนวก และชุดการเรียนรู้ ประกอบด้วย ปก คำนำ สารบัญ ขั้นตอนการเรียนรู้ คำชี้แจงการใช้ชุดการเรียนรู้ คำแนะนำการใช้ชุดการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ แบบทดสอบก่อนเรียน ใบความรู้ กิจกรรม แบบทดสอบหลังเรียน บรรณานุกรม และภาคผนวก (เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน เฉลยใบงาน และเฉลยแบบทดสอบหลังเรียน) ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการเรียนรู้มีคุณภาพและมีความเหมาะสมกับนักเรียน จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูผู้สอนสายชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอบถาม ความต้องการของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 (บ้านแหลมทราย) สังกัดเทศบาลนครสงขลา พบว่า รูปแบบที่ต้องการควรประกอบด้วย คู่มือครู ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย สาระ/มาตรฐานการเรียนรู้ สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด จุดประสงค์

การเรียนรู้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เนื้อหาสาระการเรียนรู้ ชิ้นงาน/ภาระงานกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ความคิดเห็นผู้อำนวยการ บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้ และภาคผนวก และชุดการเรียนรู้ ประกอบด้วย ปก คำนำ สารบัญ ขั้นตอนการเรียนรู้ คำชี้แจงการใช้ชุดการเรียนรู้ คำแนะนำการใช้ชุดการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ แบบทดสอบก่อนเรียน ใบความรู้ กิจกรรม แบบทดสอบหลังเรียน บรรณานุกรม และภาคผนวก (เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน เฉลยใบงาน และเฉลยแบบทดสอบหลังเรียน) ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพและมีความเหมาะสมกับนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับชลสีห์ จันทาสี ได้กล่าวว่าชุดการเรียนรู้ เป็นสื่อการเรียนรู้สำเร็จรูปซึ่งประกอบด้วยคำชี้แจง ชื่อเรื่อง จุดมุ่งหมาย กิจกรรมและการประเมินผล ให้นักเรียนได้ศึกษาด้วยตนเองตามความสามารถและความถนัด เพื่อการพัฒนาให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ (ชลสีห์ จันทาสี, 2562) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับเพลินจิตต์ เวฬุวรรณวรกุล ได้กล่าวว่า ชุดการเรียนรู้ เป็นสื่อการเรียนรู้การสอนหรือชุดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่ครูเป็นผู้สร้างขึ้น เป็นสื่อการเรียนรู้หลายอย่างประกอบกัน จัดเข้าเป็นชุดมีองค์ประกอบอื่นที่ก่อให้เกิดความสมบูรณ์ในตัวเอง เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง เกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในชุดการเรียนรู้ ตามความสนใจและความสามารถ โดยครูเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำช่วยเหลือ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนและประสบความสำเร็จตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ (เพลินจิตต์ เวฬุวรรณวรกุล, 2556) และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวานิช ธรรมวัตร ได้รายงานการพัฒนาชุดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ประวัติศาสตร์อยุธยา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ชุดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ประวัติศาสตร์อยุธยาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 89.05/87.70 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ (วานิช ธรรมวัตร, 2559) และงานวิจัยของ นิตยา พรหมพิน ได้ศึกษาผลการใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) ต่อความสามารถในการคิดสร้างสรรค์หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ปัญหาเศรษฐกิจในระดับ ประเทศ สาระเศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยสรุปได้ว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) มีประสิทธิภาพ 75.54/92.68 2) ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (นิตยา พรหมพิน, 2562)

4. การประเมินผลและปรับปรุงรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนมีผลการประเมินพฤติกรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย เป็นการจัดการกิจกรรม

ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดและทำงานเป็นกลุ่ม ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมนั้น ๆ ในทุกขั้นตอนสอดคล้องกับสัทธิ มุลค่า และอรรถย มุลค่า ได้กล่าวถึงขั้นตอน การผลิตชุดการเรียนรู้ว่า ขั้นตอนการผลิตจะเหมือนกับขั้นตอนการผลิตสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอนทั่ว ๆ ไป ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้ วิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุ จากการจัดการเรียนการสอนซึ่งอาจได้มาจากการสังเกตปัญหาที่เกิดขึ้นขณะทำการสอน การบันทึกปัญหาระหว่างสอน การศึกษาและวิเคราะห์ผลการเรียน ศึกษารายละเอียด ในหลักสูตร เพื่อวิเคราะห์เนื้อหา จุดประสงค์และกิจกรรม เลือกเนื้อหาที่เหมาะสมแบ่งเป็นบท เป็นตอนหรือเป็นเรื่องเพื่อแก้ปัญหาที่พบ และศึกษารูปแบบของการเขียนชุดการเรียนรู้และ กำหนดส่วนประกอบภายในของชุดการเรียนรู้ (สัทธิ มุลค่า และอรรถย มุลค่า, 2555)

ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมนักเรียนมีความพึงพอใจ ต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$) เมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจด้านประโยชน์เป็นลำดับที่หนึ่ง รองลงมามีนักเรียน มีความพึงพอใจด้านเนื้อหาและนักเรียนมีความพึงพอใจด้านกิจกรรมการเรียนรู้เป็นลำดับ สุดท้าย ทั้งนี้เป็นเพราะรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย มีขนาดตัวอักษรที่ชัดเจน ภาพประกอบสวยงาม การจัดพิมพ์และรูปเล่มสวยงาม น่าสนใจ ใช้ภาษาเข้าใจง่าย สื่อความหมายตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้เนื้อเรื่องแต่ละเรื่องสัมพันธ์ต่อเนื่องจากง่ายไปหายาก ภาพประกอบสื่อความหมายสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลาย สร้างสรรค์องค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง นักเรียนสนุกสนานในกิจกรรมการเรียนรู้ มีความภาคภูมิใจ ในการสร้างสรรค์ผลงานทางการเรียน นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น หลังจากเรียน โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของตนเอง เกิดความพึงพอใจในการเรียนและทำให้นักเรียนเป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนและต้องการค้นคว้าอยู่ตลอดเวลา และได้รับประสบการณ์ตรงจากสื่อของจริง อีกทั้ง การเรียนด้วยรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการ เรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและได้ใช้สอนประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น เป็นกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็น อยากรู้ค้นคว้าหาคำตอบทำให้นักเรียนมีความชอบและ สนุกสนาน ในกิจกรรม เพลิดเพลินกับการเรียนเป็นกลุ่มไม่รู้สึกลำบากหน่ายกับเนื้อหาหรือ กิจกรรมที่กำลังศึกษาค้นคว้า โดยมีครูเป็นผู้คอยให้กำลังใจ จึงส่งเสริมให้นักเรียนมีความ

พึงพอใจต่อการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของวิชัย วงศ์ใหญ่ ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของชุดการเรียนรู้ว่า มีประโยชน์ มีความจำเป็นและความสำคัญมากที่ช่วยให้ ครูผู้สอนสามารถดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ สามารถถ่ายทอดเนื้อหา วิชาการได้ดี แก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคล และการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดี เพราะการ เรียนรู้ที่ดีจะเกิดขึ้นจากการได้คิด ได้สัมผัส ได้ตัดสินใจ และลงมือปฏิบัติ (วิชัย วงศ์ใหญ่, 2558) และแนวคิดของสักรินทร์ อยู่ผ่อง ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นการแสดงความรู้สึกหรือ การแสดงออก ในทางบวกที่มีต่อองค์กร บุคคล ผู้ร่วมงาน และงานที่ทำ ได้แก่ การแสดงความ ยินดี ชื่นชม การคิดสร้างสรรค์ การร่วมมือ ร่วมแรงร่วมใจและการมีความสุขในการทำงาน เป็นต้น (สักรินทร์ อยู่ผ่อง, 2552) และอัมรัตน์ อนุวัช ได้กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึก แข็งบวกรของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วส่งผลต่อการกระทำหรือ พฤติกรรมของบุคคลนั้น (อัมรัตน์ อนุวัช, 2552) และชนันพัฒนา วรรณวิจิตร ได้พัฒนาชุดการ เรียนรู้วิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดการ เรียนรู้วิชาหน้าที่พลเมือง โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมาก (ชนันพัฒนา วรรณวิจิตร, 2559)

ผลการปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ได้มีการปรับปรุงการพิมพ์สะกดคำให้ถูกต้อง ชัดเจนมีภาพประกอบ เนื้อหามากขึ้น ปรับปรุง ให้นื้อหามีความกระชับมากยิ่งขึ้น ปรับปรุงระยะเวลาที่ใช้ในการจัด กิจกรรมให้เหมาะสมกับเนื้อหามากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริม ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและ ภูมิปัญญาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ และที่สำคัญคือ ทำใ้ นักเรียนได้รับประโยชน์และนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน และในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ต่อไป

สรุป

การพัฒนาารูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับ ชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปี ที่ 6 ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และ หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยมุ่งหวังใ้ ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาสังคมศึกษา สามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งมี

ความรู้ความเข้าใจในเรื่องราว ภูมิปัญญา ประเพณีและวัฒนธรรมอันทรงคุณค่าของประเทศไทย และแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สรุปได้ว่าการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นั้น นักเรียนจะต้องปฏิบัติกิจกรรมทั้งด้วยตนเองและร่วมมือกันเป็นกลุ่ม โดยครูเป็นผู้คอยแนะนำ ปรีกษา ในเรื่องนี้นักเรียนต้องการให้ช่วยเหลือ อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดสร้างสรรค์ กล้าแสดงออกได้แสดงความคิดเห็น ฝึกทักษะด้านการตัดสินใจ การศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองทำให้การเรียนการสอน มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. รูปแบบการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ดังนั้นครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ควรนำรูปแบบไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพราะเป็นนวัตกรรมที่สามารถช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยต่ำสุด ดังนั้น จึงควรมีการปรับปรุงพัฒนาแก้ไข กิจกรรมการเรียนรู้ ระยะเวลา สื่อ และการวัดและประเมินผล เรื่อง สิทธิและหน้าที่ ผู้บริโภค ให้สอดคล้องเหมาะสมกับผู้เรียนก่อนนำไปใช้ และครูควรให้คำแนะนำ ช่วยเหลือดูแลนักเรียนในขณะที่เรียนรู้อย่างใกล้ชิด

3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนรู้ที่น้อยที่สุด คือ กิจกรรมเป็นไปตามลำดับขั้นตอน มีเวลาที่เหมาะสม ดังนั้นครูผู้สอนควรปรับกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสม สอดคล้องกับระยะเวลาที่ใช้จัดกิจกรรมให้เป็นไปตามลำดับขั้นตอน ซึ่งจะทำให้ นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ ในเนื้อหาอื่นและระดับชั้นอื่น ๆ ต่อไป รวมทั้งรูปแบบของการนำเสนอ อาจจะใช้วัสดุที่หาได้ง่าย หรือใช้วิธีการอื่นที่สามารถทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น และเกิดความคงทนในการเรียนรู้ได้

2. ควรจะมีการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่จัดการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้กับวิธีการสอนแบบอื่น ๆ
3. ควรจะนำรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย ที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างอื่น
4. ควรมีการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับชุดการเรียนรู้ ในเนื้อหาที่มีความยากยิ่งขึ้นเพื่อให้ชุดการเรียนรู้ น่าสนใจ เป็นการส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอนเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กัญญาภรณ์ พานเงิน. (2559). การพัฒนาชุดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ชีวิตแบบพอเพียงอย่างมีวิจรรย์ญาณ เรื่อง ชุมชนริมน้ำจันทบูร กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- เกษรอุบล ปักสมัย. (2560). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา เรื่อง พระศาสนา-จักร สหพันธันักบุญและชีวิตนักรัตนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. กรุงเทพมหานคร: โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์.
- ไกรฤกษ์ พลพา. (2551). ชุดกิจกรรมแบบปฏิบัติการคณิตศาสตร์เพื่อป้องกันความผิดพลาดที่ผิดพลาด เรื่อง เรียงสับเปลี่ยน (Permutation) ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนมัธยมศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- งานวัดและประเมินผล โรงเรียนเทศบาล 4 (บ้านแหลมทราย). (2564). สรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประจำปีการศึกษา 2564. สงขลา: โรงเรียนเทศบาล 4 (บ้านแหลมทราย).
- ชนันพัฒน์ วรรณวิจิตร. (2559). การพัฒนาชุดกิจกรรมวิชาหน้าที่พลเมืองโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค LT สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

- ชลสิทธิ์ จันทาสี. (2562). การพัฒนาชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องทางด้านทักษะกระบวนการคิดคำนวณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ตามารา ผลัดรุระ. (2553). การสอนสังคัมศึกษาในระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ราชภัฏสวนดุสิต.
- ธัญสินี เล่าส้ม. (2562). การพัฒนาชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องทางด้านทักษะกระบวนการคิดคำนวณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- นารีน กสิคุณ. (2559). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้ชุดการเรียนรู้สังคัมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. ตีพิมพ์: โรงเรียนย่านตาขาวรัฐชนูปถัมภ์.
- นิตยา พรหมพิน. (2562). การศึกษาผลการใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้น (5 STEPs) ต่อความสามารถในการคิดสร้างสรรค์หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ปัญหาเศรษฐกิจในระดับประเทศ สารเศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. เลย: โรงเรียนภูกระดึงวิทยาคม.
- บุญเกื้อ ควรหาเวช. (2553). นวัตกรรมการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: เจริญวิทยการพิมพ์.
- ประยุทธ์ ไทยธานี. (2556). การพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการสร้างระบบพี่เลี้ยง Coaching and Mentoring สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31. นครราชสีมา: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- พรชัย ภาพันธ์. (2547). เมื่อโรงเรียนเป็นนิติบุคคล ทุกคนต้องพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง. วารสารวิชาการ, 7(1), 39-45.
- พัชรพร ธนะขว้าง. (2559). การพัฒนาชุดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (5Es) เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสร้างสรรค์ ในรายวิชาประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคัมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. พะเยา: โรงเรียนจำเมืองวิทยาคม.
- เพลินจิตต์ เวฬุวรรณวรกุล. (2556). การพัฒนาทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้ชุดกิจกรรม เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- วานิช ธรรมวัตร. (2559). การพัฒนาชุดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคัมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ประวัติศาสตร์อยุธยา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. ศรีสะเกษ: โรงเรียนโพธิ์ศรีสุวรรณวิทยาคม.

- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2558). คู่มือการพัฒนาโรงเรียนด้านการเรียนรู้กระบวนการทัศน์ใหม่ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคคล. กรุงเทพมหานคร: สำนักทดสอบทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สักรินทร์ อยู่ผ่อง. (2552). การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีต่อการให้บริการของบัณฑิตวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564). กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2555). 19 วิธีจัดการเรียนรู้: เพื่อพัฒนาความรู้ทักษะ (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.
- อัมรัตน์ อนวัช. (2552). การประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บริการหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

